

Rudie Westerveld en DOK

-Een korte, maar intensieve relatie (±1959-1967)-

*“Ik ben betrekkelijk kort lid van DOK geweest...
Maar het is in mijn leven een heel belangrijke periode geweest.”*

Zwolle, 8 april 2022

Peter Heij, archivaris DOK

Jan Rudolf Westerveld, bij DOK Rudie¹ en later Ruud, is geboren op 5 maart 1944 in Silvolde (tussen Varsseveld en Dinxperlo) en vanaf z'n 7^e opgegroeid in Ede. Op vermoedelijk 15-jarige leeftijd doet hij zijn intrede bij de christelijke gymnastiekvereniging DOK in Ede. Na de zomer van 1967 vertrekt hij naar het Zeeuwse om daar onderwijzer te worden. In die tussenliggende, stormachtige, acht jaren was hij turner, voorturner, leider en voorzitter van het eerste Jeugdbestuur bij DOK. Rudie en DOK, een korte, maar intensieve relatie...

Vooraf

In mijn vroegste jaren bij DOK heb ik les van Rudie Westerveld gehad. Eindelijk een meester en nog wel één die verstand had van turnen! Helaas heeft dit niet erg lang geduurd. Heeft hij ingevallen wegens ziekte van onze leidster? Mijn oudere broer heeft wat langer les van hem gehad. Hoe het precies zat weten we niet meer, maar op een goede dag hebben enkele jongens Rudie thuis opgehaald (die rustig zat te eten) om les te komen geven. De Kamperfoelielaan waar Rudi woonde en de Wulplaan waar wij gymden lagen maar een paar honderd meter uit elkaar. Kwam er iemand niet opdagen om les te geven, of was Rudie vergeten dat hij zou komen lesgeven. Het maakt niet uit, het blijft een mooi verhaal dat ook iets zegt over hoe relaxed dingen toen verliepen. Overigens heb ik zelf tweemaal meegemaakt dat we een leid(st)er thuis moesten ophalen. Eén keer een leidster voor les en één keer een leider voor een demonstratie waarbij hij ons zou begeleiden/vangen... 😊

In oktober 2020 ben ik opnieuw met -inmiddels- Ruud Westerveld in contact gekomen. Fijne briefwisseling! We konden informatie uitwisselen en elkaar aanvullen. Hij vanuit zijn herinnering, ik vanuit het archief van DOK. Ik wist van anderen dat hij ernstig ziek was, maar merkte hiervan niets bij hem...

We blijken nog bij elkaar op de bank gezeten te hebben bij de halve finales van 8 april 1989 in sporthal 'De Peppel' in... Ede! Wat was het geval, Ruud begeleidde vanuit DOS uit Alphen aan den Rijn Jacco Doolhoff en Richard Verhoef en ik vanuit DOK Ede Wilco de Groot en Dik Top. Onze deelnemers waren

in dezelfde groep geplaatst. De kans is groot dat we (bijna) naast elkaar op dezelfde bank het wedstrijdverloop hebben gevolgd. Ik heb hiernaar gevraagd en hij antwoordde: "Jacco en Richard ken ik zeker. Jacco heeft 20 jaar en Richard meer dan 30 jaar bij mij op les gezeten. Tot op de dag van vandaag heb ik contact met hen" (6-11-2021).

**Koninklijk Nederlands Christelijk
Gymnastiek Verbond**

PROGRAMMA

**HALVE FINALES
INDIVIDUEEL TOESTELTURNEN**
alle categorieën

op zaterdag 8 april 1989
in sporthal "DE PEPEL"
te Ede

Bonds-bureau: Bergstraat 17, 3811 NE
Postbus 381 3800 AJ Amersfoort. Telefoon 033-1 53 47

DEELNEMER/STER
LEIDING

HEREN									
GROEP 2		sprong		rin gen	rek brugstok	l. mat	to- taal	uit- slag	nr.
Naam en vereniging	gem	gem							
37	Wilco de Groot D.O.K.-Ede								
38	Jacco Doolhoff D.O.S.-Alphen a/d R								
39	Richard Verhoef D.O.S.-Alphen a/d R								
40	Dik Top D.O.K.-Ede								
41	Hans Kentie K. & V.-Pijnacker								
42	David van Leeuwen K. & V.-Pijnacker								

¹ Met deze naam en deze schrijfwijze ondertekende hij bijvoorbeeld eigen stukjes in clubblad 'De Brug'.

Over DOS Alphen en zijn lessen daar schrijft hij:

“Tien jaar later [na vertrek uit Ede; PH] ben ik in Alphen aan den Rijn beland. Via mijn kinderen kom ik in contact met cgv DOS en ga daar een groep jongens trainen. Heel langzaam groeit het aantal jongens en later heren. 30 jaar lang is donderdagmiddag/avond mijn trainingsavond. Ik heb er veel plezier aan beleefd” (15-10-2020)

“D.O.S. uit Alphen was lang aangesloten bij het K.N.C.G.V. Op een bepaald moment is de vereniging over gegaan naar de KNGU Mijn turners hebben aan heel wat wedstrijden deelgenomen. Op een bepaald moment heeft een collega de selectietrainingen overgenomen. Verschillende turners hebben prijzen gewonnen op nationale wedstrijden. De recreatielessen bleef ik met heel veel plezier geven” (6-11-2020)

Na ons laatste contact ben ik nog verder op zoek gegaan in het archief van DOK of ik nog foto's en dergelijke van hem kon vinden om hem toe te sturen. Daar was ik nog mee bezig toen mij het droeve nieuws bereikte dat Ruud op 15 september 2021 was overleden.

Ik herinner hem blijvend als een enthousiaste en deskundige leider en een vriendelijke, geduldige man!²

Dat Ruud in latere jaren z'n oude club op de één of andere manier nog wel gevolgd heeft, blijkt uit zijn volgende opmerking: “Het jubileumboek van het 75-jarig bestaan [in 1997; PH] heb ik en ook gelezen. Heerlijk die nostalgische verhalen” (6 november 2020). Overigens is het voorwoord van dat boek geschreven door Ruud's vroegere turnmaatje (naast Nol), Dolf Smits, die in 1997 voorzitter van DOK was.

² Terwijl ik deze passage schrijf (26 september), heb ik pas 2 dagen geleden van zijn overlijden gehoord...

Seizoen 1959/60

Lid van DOK (vermoedelijk vanaf september 1959)

Ruud is volgens eigen zeggen betrekkelijk kort lid geweest van DOK. Hij dacht zelf van ± 1958 t/m 1965. Hij is begonnen bij leider Jan Gerritsen in de gymzaal aan de Kerkweg. Aan het einde van het seizoen, zo vertelt hij, verhuisden we naar de in zijn ogen 'nieuwe' gymzaal aan de Klaas Katerlaan.³ Helaas zijn er uit die tijd geen lesroosters bewaard, maar we weten wel wanneer Jan Gerritsen bij DOK les gaf. Dat was van november 1958 tot en met augustus 1960. Toen hij stopte, zijn de lessen voor de aspirant heren (14 t/m 16 jaar) en heren vermoedelijk verhuisd naar de Klaas Katerlaan, waar hoofdleider Marius Verschuur les gaf.⁴ Ik houd het erop dat Rudie door het vertrek van Gerritsen in september 1960 is overgegaan naar de gymzaal aan de Klaas Katerlaan. Hij was toen 15 en daarmee aspirant heer. Als "het einde van het seizoen", toen Rudie overging naar de Klaas Katerlaan, betekent het einde van zijn eerste seizoen bij DOK, dan is hij waarschijnlijk in het najaar van 1959 (september?) begonnen bij DOK.

Over de gymzaal Kerkweg schrijft Ruud het volgende: "De toestellen waren oerdegelijk, met als gevolg dat ze nooit vervangen werden. Om meer matten te hebben gebruikten we [ook] de kokosdeurmat" (15-10-2020).

En over de gymzaal Klaas Katerlaan: "Een enorme verbetering: 6 kleine matten en een lange mat, een rekstok die je snel kon opzetten" (15-10-2020). Dat laatste kan ik uit eigen ervaring beamen. Toen ik aan het begin van de jaren '70 in de gymzaal Kerkweg voorturnde was er nog steeds alleen een *parterre* rekstok. Ook als je alleen maar een lage rek wilde gebruiken. Dat wil zeggen, een rekstok tussen 2 palen die los op de vloer geplaatst worden en die met kettingen aan haken in de vloer bevestigd worden. Een heel geklier om die kettingen met draadspanners zodanig aan te draaien dat de palen in alle richtingen enigszins loodrecht op de vloer staan. Wie herinneringen heeft aan de DOK-uitvoeringen in het Openluchttheater weet wat ik bedoel. Daar maakten we gebruik van zowel een *parterre* rekstok als een *parterre* ringenstel.

Als Rudie inderdaad in 1959 lid van DOK is geworden heeft hij zo goed als zeker meegedaan aan de zomeroefening op zaterdag 2 juli 1960 in het Openluchttheater van Ede. Ik kan dit zo stellig beweren, omdat alle DOK-leden in die tijd (automatisch) meededen aan de oefening. Dat was een spektakel dat je niet wilde missen!

Rudie zal meegedaan hebben aan het lange mat-nummer onder leider van Jan Gerritsen (zie programma op de volgende pagina). Het moet een overweldigende ervaring zijn geweest! Het Openluchttheater bij avond (de oefening begon om 19.30 uur) was een indrukwekkende omgeving met donkere, spannende paadjes... Het moet al rond 22.30 uur zijn geweest toen Rudie aan de beurt was. De

³ DOK had de gymzaal Klaas Katerlaan in gebruik vanaf de zomervakantie 1956.

⁴ Dit is althans de situatie volgens het lesrooster van september 1961.

zon was inmiddels ondergegaan (22.02 uur) en de Eder Kuil was prachtig uitgelicht met veel schijnwerpers en twee imposante lichtbatterijen. Maar rond dat tijdstip werd het ook vochtig. De grasmatt, zo weet ik uit langjarige ervaring, werd nattig en glad. Lastig met aanlopen...

Programma van de DOK-uitvoering van 2 juli 1960 in het Openluchttheater van Ede

PROGRAMMA

<p>19 uur: Vertrek Breelaan</p> <p>19.30 uur:</p> <p>1. Opmars en opening</p> <p>2. Piggelmee kleuters</p> <p>3. Reidans meisjes 12—13 jaar</p> <p>4. Over de bank meisjes 6—8 jaar</p> <p>5. Met bank en kast meisjes 7—9 jaar</p> <p>6. Springkastonderdelen m. en j. 6—9 jaar</p> <p>7. Kindersymphonie meisjes 10—11 jaar</p> <p>8. Kris-Kras meisjes 10—11 jaar</p> <p>9. Wie is 't eerst m. en j. 7—10 jaar</p> <p>10. Brug dames</p> <p>11. Naar de toestellen adsp. dames</p>	<p>12. Lopen en dragen meisjes 10—11 jaar</p> <p>13. Jealousie dames</p> <p>14. Eén hoog, één laag dames</p> <p>15. Matwerkers jongens 10—11 jaar</p> <p>16. Trafalgar meisjes 12—16 jaar</p> <p>17. Evenwichtig dames</p> <p>18. Tremplin Paard adsp. dames</p> <p>19. Margarethe dames</p> <p>20. Lange mat Heren en adsp. heren</p> <p>21. Ruimtevaart dames</p> <p>22. Hoogbrug heren</p> <p>23. La Palomita dames</p> <p>24. Sluiting</p>
---	--

PAUZE

Al onze lesuren staan onder leiding van de dames Korteweg, de Klerk en de Vree en de heren Verschuur en Gerritsen

Door
Chr. Gymn. Ver. **Oefening**
Kracht

PROGRAMMA
van de
ZOMERUITVOERING
op
ZATERDAG 2 JULI 1960
in het
Openluchttheater

★

Onder leiding van de directeur M. Verschuur, Velp

Medewerking:
Chr. Tamboers- en Pijperskorps „IRENE”

Aanvang 19.30 uur

Bij regenweer uitstel naar ~~woensdag~~ 3 juli
(wordt zaterdag 2 juli om 5 uur bekendgemaakt
op de aanplakbiljetten)

Secretariaat:
Ijsel de Schepperlaan 8, Ede

★

Kaarten in voorverkoop tot vrijdagavond, Boekhandel Dragt, Maandereind,
Ganzeweide 15; Ijsel de Schepperlaan 8, Ede; Blotenberglaan 8;
Jan Th. Tooroplaan 95

Seizoen 1960/61

Bovenvermelde uitvoering valt samen met het afscheid van (jongens- en heren)leider Gerritsen bij DOK. Na de zomervakantie van 1960 verhuist de les van Rudie naar de Klaas Katerlaan waar hij voor het eerst les van meneer Verschuur krijgt.

Intermezzo – Het tijdperk Verschuur

Rudie valt met z'n neus in de boter. Zijn jaren bij DOK vallen samen met de, naar mijn mening, jaren dat de vereniging de grootste en meest belangrijke ontwikkelingen doormaakt! Marius Verschuur, lid en leider bij de gymnastiekvereniging Vaardig & Sterk in Velp, begint in januari 1956 met enkele lessen bij DOK Ede. Hij gaat steeds meer lessen verzorgen en zijn positie in de hiërarchie verschuift. Na de zomer van 1960 geeft hij bijna alle lessen en is opgeklommen tot hoofdleider ('directeur').

Eveneens in 1960 wordt Dick Hazeleger bestuurslid bij DOK. Al spoedig wordt hij secretaris. De tandem Verschuur (technisch leiding) - Hazeleger (bestuur) heeft de vereniging heel veel goeds gebracht! Zo verschijnt in maart 1961 het clubblad 'De Brug' voor het eerst. Uit het lesrooster van september 1961 blijkt, dat DOK inmiddels ook extra lessen turnen heeft opgezet voor (veelbelovende) leden vanaf 12 jaar. Het jaar daarna wordt het 40-jarig bestaan van de vereniging groots gevierd met onder meer een succesvolle jubileumuitvoering. De bloei van de vereniging zet door en in 1963 wordt het 1000-ste lid ingeschreven en in datzelfde jaar een jeugdbestuur opgericht.

Ik noem deze tijd bij DOK, vanaf het moment dat Verschuur hoofdleider wordt in augustus 1960 totdat hij het hoofdleaderschap in 1973 overdraagt: 'het tijdperk Verschuur'. Dit is niet de plaats om dit verder uit te werken, maar ik wil de stelling verdedigen, dat het tijdperk Verschuur eigenlijk nog steeds doorloopt... Het succes van het hedendaagse DOK is voor een belangrijk deel te danken aan zaken, die in de jaren '60 zijn ingezet en die in de jaren '70 en daarna zijn doorgezet en aangevuld door leerlingen van Verschuur en daarna weer door leerlingen van hen...⁵

Aan het begin van dit 'tijdperk Verschuur' klopt Rudie aan de deur van de geschiedenis van DOK Ede. Hij wordt binnengelaten. En hoe! Verschuur, zelf erg enthousiast en ambitieus, onderkent zijn potentie, wakkert zijn enthousiasme aan en betreft hem op meerdere manieren bij de vereniging.

Over meneer Verschuur schrijft Ruud in 2020:

"Ik heb meneer Verschuur als een heel plezierige trainer ervaren. Opgewekte man, plezierige lessen. Ik had een grote bewondering voor zijn organisatietalent, m.n. bij de uitvoeringen in de Eder Kuil. Alles stond in het draaiboek.

In die periode gingen we ook aan wedstrijden deelnemen. Ik merkte toen, dat dat helemaal niet vanzelfsprekend was. 'Het KNCGV en wedstrijden' was een gevoelig onderwerp waar heel principiële betogen over gehouden werden.

Eén keer per jaar een wedstrijd, georganiseerd door de kring. Het was voor mij hard werken om een oefening onder de knie te krijgen. Ik moest het meer van inzet dan van mijn talent hebben. Maar het plezier in het 'heerlijk bewegen' ben ik nooit kwijt geraakt" (15-10-2020).

⁵ Hierbij moet niet in het minst gedacht worden aan een bepaalde 'cultuur' binnen de vereniging.

Seizoen 1961/62

Het is gebruikelijk dat je met 17 jaar naar de heren (of dames) gaat. Rudie zal dus (uiterlijk) in september 1961 naar de herenles zijn gegaan. Deze was op donderdagavond in de gymzaal aan de Klaas Katerlaan van 21.15 tot 22.30 uur.

Voorturnen bij meneer Verschuur (vermoedelijk vanaf september 1961)

Rond deze tijd gaat hij ook voorturnen bij Meneer Verschuur. Dat zat zo. Een jaar nadat Rudie naar de Klaas Katerlaan is verhuisd en bij meneer Verschuur komt turnen wordt hij door hem gevraagd om voor te turnen bij de oudere jongens: "Dat betekende ook dat ik tijdens die les veel onderdelen voordeed en extra training had" (15-10-2020). Hieruit maak ik op, dat Rudie in september 1961 bij Verschuur is komen voorturnen. Dit wordt bevestigd door een foto die in de krant is verschenen op 14 december 1961. Hiervoor is een fotograaf naar de gymzaal aan de Wulplaan gekomen.⁶ De adspirant dames hadden hier les en voor de gelegenheid zijn ook de adspirant heren (js. 12/15) naar deze zaal gekomen. Daar zijn 3 foto's van de wedstrijdgroepen gemaakt, één van de jongens 12-15 jaar, één van de adspirant dames en ook één met beide groepen tegelijk. Deze laatste is in de krant gekomen. Uit deze foto's blijkt, dat Rudie op dat moment inderdaad voorturner bij de "oudere jongens" was.

Rechtsonder Rudie in trainingspak. We zien, dat het leeftijdsverschil tussen de turners en hun voorturner miniem was. Overigens werd het herenturnen stiefmoederlijk bedeed, omdat er (nog) geen extra les voor de heren was. Voordeel voor Rudie was, zoals hijzelf schreef, dat hij al voorturnend zichzelf ook verder kon oefenen... 😊

⁶ De adspirant dames hadden daar op vrijdag extra les van 20 – 21 uur.

Dit is dus de groep van de extra les jongens 12-15 jaar waar Rudie op zaterdagmiddag bij voorturnde. Links leider Verschuur. Vermoedelijk is de foto begin december 1961 gemaakt.

Leuk detail. Op 6 november 2020 deelt Ruud mij -met kennelijk genoeg- mee: "Als voorturner heb ik Dolf de molenopzet nog aangeleerd" 😊 NB Dolf was een jaar of drie jonger dan Ruud...

Kringwedstrijden in Oosterbeek (20 januari 1962)

Op 20 januari 1962 worden in Oosterbeek de jaarlijkse Kringwedstrijden voor de categorieën dames en heren gehouden. DOK neemt deel met zowel een dames- als een herenploeg. Hoofdleider Verschuur schrijft een (technisch) verslag. De DOK-leden van het damesteam -zij waren derde geworden- worden door hem opgeroepen om er meer voor te gaan: "Zullen we het samen proberen? Maar dan ook echt er voor vechten." Ten aanzien van de heren lezen we dat er drie leden waren afgevallen wegens ziekte en examen. Mede dankzij twee militairen die in Ede gelegerd waren en bij DOK meededen kon de vereniging toch uitkomen met een vrij sterke ploeg. Ze worden door Verschuur bedankt, waarna de andere drie (vaste) leden genoemd worden:

"Ton en Willem onze dank voor jullie prettige medewerking, maar niet minder Arie, Ruud en Hidde ons compliment voor het samen behalen van de tweede prijs. [...] Wij behoren tot de weinige verenigingen die nog een aardige herenploeg op de been houden, laten we proberen het zo te houden, of nog beter, laten we proberen de ploeg te vergroten" (Clubblad 'De Brug', januari 1962, pagina 6).

Ik heb geen enkele reden om eraan te twijfelen dat genoemde 'Ruud' onze Ruud is...

Er is zeer illustratief verslag over deze wedstrijd door de dames 'A.B. en M.B.'⁷ Illustratief in de zin, dat het naar mijn mening een mooi beeld geeft van hoe het er in 1962 aan toeging. Om die reden, en natuurlijk omdat Rudie hier bij geweest is, neem het verslag hier integraal op.

⁷ A.B. zou Arry Brokking kunnen zijn, maar ik heb geen idee wie met M.B. wordt bedoeld?

GYM. WEDSTRIJDEN IN OOSTERBEEK.

Om ongeveer zeven uur kwamen we druipnat op het station aan. We waren allemaal nogal pessimistisch, maar hoe droger we werden, hoe meer de stemming erin kwam.

We zaten nog maar net in de trein, of we moesten er al weer uit. Vanaf het station naar de gymzaal was ongeveer 10 min. lopen. We moesten ons vlug verkleden, want de wedstrijden waren al begonnen.

Alles verliep vrij vlot, alleen hadden we pech met de ongelijke brug.

Vlak voordat wij aan de beurt kwamen, brak de lage legger. Maar het was nogal gauw verholpen.

Na afloop vroeg mijnheer Verschuur: "Wat doen we, wachten we op de uitslag en dan met de bus naar Arnhem, om daar de trein te halen? of gaan we nu en nemen de laatste trein uit Oosterbeek?"

We waren het er allemaal over eens, dat we maar moesten wachten op de uitslag.

Het wachten is wel de moeite waard geweest, want al gauw hoorden we, dat de dames de 3de prijs hadden gewonnen en wij liepen vast naar de bus. Even later hoorden wij een geschreeuw en daar kwamen de heren aan, zij hadden een tweede prijs gewonnen.

Toen was het rennen om de laatste bus te halen.

We knopen hem wel een beetje (Mijnheer Verschuur vooral) want stel dat we de trein zouden missen.

Eindelijk kwam de bus, maar toen de helft al was ingestapt (en zijn kwartje betaald had) zag iemand aan de overkant een bus aankomen, waarop stond "Station Ede"

Mijnheer Verschuur holde de straat over en zwaaide of zijn leven er van afhing. DE BUS STOPTE.

De anderen stoven de bus weer uit en allen liepen zo hard als zij konden naar de overkant.

Tenslotte kwamen we moe, maar voldaan op het station aan.

Daarna wandelden we allen gezellig naar huis, want de fietsenstalling was al gesloten.

A.B. en M.B.

De spanning van de wedstrijd valt in het niet bij die van het halen van de bus... 😊 Verder gaat het over het al betaalde kwartje en meneer Verschuur, maar het meest fraaie vind ik de slotzin:

"Tenslotte kwamen we moe, maar voldaan op het station aan. Daarna wandelden we allen gezellig naar huis, want de fietsenstalling was al gesloten".

Zie je ze gaan over de Stationsweg? Een aantal gearmd, vrolijk uitgelaten, misschien zingend...

Comité van ontvangst bij receptie 40-jarig DOK (10 maart 1962)

Het klikte tussen Verschuur en Rudie en zo kwam het dat hij steeds meer bij de vereniging betrokken raakte. Het eerstvolgende dat ik van/over Rudie tegenkom in het archief is deze foto:

De foto op de vorige pagina is gemaakt op zaterdag 10 maart 1962. 's Middags recipieerde het jubilerende bestuur van DOK in Hotel Buitenzorg ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de vereniging. Op de foto zien we het ontvangstcomité. Vooraan ligt het receptieboek.

Op 9 oktober 2020 heb ik Ruud deze foto gestuurd en gevraagd of hij inderdaad 2e van links op de foto staat en of hij misschien wist wie er nog meer op staan. 15 Oktober antwoordt hij:

“- ik sta inderdaad op de foto. Wij vormden de commissie van ontvangst. Helaas weet ik van de andere leden geen enkele naam meer. De man met de sigaret was bestuurslid. Ik denk dat in deze periode de heer Buddingh voorzitter was. Deze receptie vond plaats in hotel Buitenzorg aan de Amsterdamse weg”.

Rudie had toen, behalve dat hij voorturner bij meneer Verschuur was, nog geen officiële functie bij DOK, maar was blijkbaar gevraagd om te helpen...

'De Gymnastiekvereniging' door J.R.W.

DOK heeft sinds maart 1961 een eigen clubblad, 'De Brug'. Het idee was om er een maandelijkse uitgave van te maken. Dat lukt niet altijd. Veel nummers zijn in het archief bewaard gebleven. In het nummer van december 1962 kom ik voor het eerst (maar onze verzameling is niet helemaal compleet) een artikeltje van Rudie tegen, ondertekend met zijn initialen 'J.R.W.' (Jan Rudolf Westerveld) onder de titel 'De Gymnastiekvereniging' (zie volgende pagina).

Bron: Clubblad 'De Brug', december 1962:

De Gymnastiekvereniging.

Heeft u wel eens nagedacht over de waarde van een gymnastiekvereniging? "Zeker-, zult u zeggen - je blijft gezond".

Ik zou er aan toe willen voegen: gezond van geest en lichaam. Vooral moeten we tegenwoordig oppassen niet geestelijk lui te worden. In een tijd waarin het ons materieel voor de wind gaat worden we dat o zo gemakkelijk. En dat is erg gevaarlijk. Gymnastiek is een sport waarbij de geestelijke en lichamelijke gezondheid geoefend worden. Wilt u voor de geestelijke gezondheid een bewijs? Stel een geval dat een turner een bepaalde oefening niet goed onder de knie kan krijgen. Het is dan bijzonder gemakkelijk te zeggen: "Ik kan het niet, en ik leer het ook niet". Als hij er dan mee ophoudt is dat een teken van geestelijke luiheid. Op dat moment moet hij zeggen: "Ik kan die Oefening, en ik wil die oefening leren". Die turner zal al zijn doorzettingsvermogen moeten aanwenden, om toch die oefening te leren. En na lang oefenen zal hij die oefening ook leren. Het doorzettingsvermogen zal versterkt worden. Naarmate de oefeningen moeilijker worden, zal zijn wil om toch door te gaan versterkt worden. Op allerlei gebied hebben wij in de maatschappij mensen nodig die willen doorzetten. Ik hoop u overtuigd te hebben van de zeer grote waarde van een gymnastiekvereniging.

J.R.W.

Intermezzo – De kweekschool van Verschuur

Het werd een succesvolle aanpak van hoofdleder Verschuur: Enthousiaste leden vragen om te komen voortturnen, kijken hoe dat gaat en als de voortturner/ster veelbelovend lijkt, wordt deze voorgesteld om de leiderscursus bij het Koninklijk Nederlands Christelijk Gymnastiek Verbond te gaan volgen. Dit was een twee jaar durende cursus waarbij je òf een avond in de week les kreeg, òf op zaterdagmiddag. Op deze manier kweek je enthousiaste, deskundige leiding die uit de verenging zelf voortkomt. Dat was begin jaren '60 uniek binnen DOK. Tot dan, waren leiders ('directeuren') steeds van buiten aange trokken.⁸ Het leidersdiploma was overigens door de Overheid erkent en bij de examens was dan ook steevast een Rijksgecommitteerde aanwezig om toezicht op de kwaliteit te houden. Om de kosten van de leiderscursus te kunnen betalen kreeg iemand alvast één of enkele uren aangeboden om les te geven en hier alvast wat mee te verdienen. Deze aanpak, typerend voor 'het tijdperk Verschuur', duid ik aan als: 'de kweekschool van Verschuur'. Deze aanpak is veelvuldig en vaak met succes toegepast, ook bij Rudie (zie volgende seizoen)!

⁸ Op drie leidsters na, waarvan er één (Josien Bosch) al in 1957 het leidersdiploma had behaald.

Seizoen 1962/63

Lesgeven bij DOK (januari 1963 – augustus 1967)

In het seizoen 1962/63 komt er weer een rol voor Rudie bij. Naast het turnen en voorturnen gaat hij nu ook op leiderscursus en begint met lesgeven! Zelf schrijft hij hierover:

“Op een gegeven moment werd er een leiderscursus in Zutphen georganiseerd. Daar had ik wel interesse in. Samen met Arry Brokking, Dicky Heijink van DOK en Mechline van Heusden van DOS Bennekom togen wij op zaterdagmiddag naar Zutphen” (15 oktober 2020).

Gelet op de einddatum (13 maart 1965) is de cursus vermoedelijk in het voorjaar van 1963 begonnen. Over deze cursus schrijft Ruud me: “De Leiderscursus was op zaterdagmiddag. Als docenten herinner ik me Beltman, Askes en R.M. Bloem. Van Bloem heb ik geleerd om naar de speeltuin te gaan en te welke bewegingen kinderen uit zichzelf op toestellen maken. Zou het kunnen zijn dat hij al door had dat kinderen de strakke uitvoering van bewegingen op de turnles lang niet altijd leuk vonden?” (6 november 2020).

Hoewel veel begin- en eindmomenten niet exact meer zijn terug te halen, weten we wèl precies wanneer Rudie is begonnen met lesgeven bij DOK. Dat komt, omdat tot en met 1964 alle financiën van DOK werden bijgehouden in een kasboek, inclusief de vergoedingen voor het geven van lessen.

Rudie is in januari 1963 begonnen met lesgeven. Dus al vòòr het begin van de leiderscursus. Hij is dan ruim 18 jaar en het jaar daarvoor begonnen aan de Kweekschool. Hij begint met één lesuur per week. Volgens een enquête van februari 1964 van de Kring Veluwezoom over de technische leiding, verdiende Rudie als niet-gediplomeerd leider f 2,50 per uur (dus ongeveer f 10,- per maand). Ruud schrijft op 6 november 2020:

Rudie in zijn leiders-outfit tijdens de uitvoering van 1964 (screenshot)

Volgens een enquête van februari 1964 van de Kring Veluwezoom over de technische leiding, verdiende Rudie als niet-gediplomeerd leider f 2,50 per uur (dus ongeveer f 10,- per maand). Ruud schrijft op 6 november 2020:

“Van mijn les(sen) bij D.O.K. weet ik vrijwel niets meer. Ik heb in de zaal aan de Wulplaan aan jongens lesgegeven. En dan stopt mijn herinnering aan die tijd.”

Ik heb de indruk dat Rudie in de ruim 4½ jaar dat hij bij DOK heeft lesgegeven steeds maar een paar uur per week les gaf. Vooral aan jongere jongens (de oudere werden door Verschuur zelf gegeven). Daarbij moet niet vergeten worden dat hij intussen ook nog op school zat (Kweekschool), vanaf voorjaar 1963 leiderscursus volgde, zelf turnde en voorturnde. Alsof dat nog niet genoeg was, komt daar in het navolgende seizoen nòg een klus bij...

Seizoen 1963/64

Foto's die gemaakt zijn op een oefenavond zijn zelden, zeker in de jaren '60, toen flitsen nog geen gemeengoed was. Via Dolf Smits zijn twee foto's boven water gekomen van de herenles op donderdagavond in de Klaas Katerlaan. Ik schat van omstreeks 1963 of 1964. Prachtige kiekjes!

Het onderschrift van Dolf bij deze foto luidde: "Jan in de reus". Wie zien we verder op deze foto? En wie zou de foto gemaakt hebben? We zoomen even iets in...

Links (gedeeltelijk achter de rekstokpaal): Dolf Smits – op de kast (met trainingsjasje): Rudie Westerveld – op de grond met witte hemd: ... - op de grond met donkere trui: Nol Oosterink – op het paard leider Marius Verschuur. Turner aan de rek: Jan (Franssen?).

Hier wordt duidelijk nagepraat, geanalyseerd...

Wie zien we op deze foto? Zou 'turner Jan' deze foto gemaakt hebben? We zoomen weer iets in...

V.l.n.r.: Leider Verschuur (op het paard) – Nol Oosterink (met bril) – Dolf Smits (handen in de zij) – Onbekend (met wit hemd) – Onbekend (gedeeltelijk zichtbaar) – Rudie Westerveld (met bril, op de kast)

Wat mij op deze foto's opvalt, is dat Rudie hier, naast zijn rol als turner, ook weer leider Verschuur assisteert bij het vangen. Hij kon blijkbaar goed vangen, anders krijg je deze positie, zeker op dit niveau (bij het reuzen) niet!

Voorzitter van het eerste Jeugdbestuur van DOK (21 november 1963 – 17 april 1967)

Op de ledenvergadering van 21 november 1963 gaat een hartenwens van de tandem Verschuur-Hazeleger in vervulling. DOK krijgt een Jeugdbestuur en de eerste bestuursleden worden tijdens de ledenvergadering geïnstalleerd. Nadat het jeugdbestuur-in- oprichting op 16 oktober bij Verschuur thuis voor het eerst bijeen was gekomen, konden de taken nu snel worden bekend gemaakt (zie ook knipsel). Rudie Westerveld is de eerste voorzitter van het eerste Jeugdbestuur van DOK! En hoewel de naam in de jaren '80 veranderde in Jeugd Commissie (nu: JeeCee) en de nadruk kwam te liggen op nevenactiviteiten, zijn activiteiten als weekendkampen e.d. zestig jaar later nog steeds gemeengoed... 😊

Edese Post 29-11-63

Jeugdbestuur krijgt zijn kans bij D.O.K.

D.O.K. de chr. gymnastiekvereniging die zoals bekend een week of wat geleden het duizendste lid inschreef, heeft weer eens de aandacht op zich gevestigd. Dezer dagen heeft namelijk de heer B. Buddingh, president van dit leger turners en turnsters, met enige plechtige woorden het jeugdbestuur geïnstalleerd. Een instelling, die eigenlijk in geen enkele moderne en goed geleide sportvereniging mag ontbreken.

De jeugd is nu eenmaal sterk in het opperen van plannen en het geven van een uitgesproken duidelijke mening. Het bezwaar is echter, dat een en ander meestal „onder ons” blijft. Om nu beter tot uitdrukking te laten komen wat er in de verschillende afdelingen leeft, heeft de leiding van DOK een jeugdbestuur ingesteld. Dit heeft dus tot taak plannen en inzichten naar voren te brengen, maar bovendien krijgt het de gelegenheid eigen of andere initiatieven te ontwikkelen. Dit jeugdbestuur bestaat uit: Rudy Westerveld voorz., mej. Arny Brokking secr., mej. Dick Heijink tweede secr., Nol Oosterink penn., Ben Fluit, Martha en Dolf Smits en mej. C. Adams, leden.

„Het hoofdbestuur koestert van deze medewerkers nogal enige verwachtingen”, vertelde ons voorzitter Buddingh. „Zij vormen dus de schakel tussen bestuur en leden. Het is echt niet zo, dat zij alleen maar zullen dienen om allerlei karweitjes op te knappen. Stellig niet, zij doen volop mee aan en in de leiding van onze grote vereniging. Ze mogen dus alles naar voren brengen, wat in hun eigen groepje geopperd wordt,

nov. '63

We zien, dat degenen met wie Rudie zaterdag 's middags naar de leiderscursus in Zutphen ging, Dickie Heijink en Arny Brokking, ook hier weer van de partij zijn... Het JB gaat voortvarend aan het werk, zodat reeds op de volgende ledenvergadering (22 april 1964) een reglement voor het JB voorgesteld wordt.

Kringwedstrijden en Vaardigheidsproeven op 25 januari 1964 in Arnhem

Hoewel Rudie dus pas op ongeveer 15-jarige leeftijd bij DOK begon, heeft hij zich snel opgewerkt. Dat blijkt wel uit het bericht in de krant hiernaast.

Op 25 januari 1964, Rudie is dan 19 jaar, doet hij bij de Kringwedstrijden mee met de heren. Ze behalen een 4^e plaats.

Daarnaast legt Rudie, met maar 2 andere DOK-leden, de Vaardigheidsproeven KNCGV in de 2^e graad af. En slaagt hiervoor! Dit laatste was in die tijd zeker niet vanzelfsprekend...

D.O.K.-dames tweede bij kringwedstrijden

Zaterdag werd in Arnhem het eerste gedeelte van de turnwedstrijden van de kring Veluwezoom van het koninklijk Nederlands chr. gymnastiek verbond gehouden. Hieraan werd ondermeer deelgenomen door een dames- en een herenploeg van de chr. gymnastiekvereniging Door Oefening Kracht. De dames R. Smits, D. Heijink, A. van Mechelen, M. van Scherrenburg, A. Langelaar, A. Brokking, A. Kemp, C. van Mechelen en W. Langelaar behaalden met 32.84 punten de tweede prijs, juist achter A.C.G.V. (Arnhem), dat eerste werd met 35.06 punten.

De heren R. Westerveld, F. Steinmeijer, D. Scheepstra, N. Oosterink, J. van Mechelen en D. Smits moesten ondanks hard werken genoeg nemen met de vierde plaats met 41.07 punten.

Een bijzondere vermelding verdienen mej. A. Brokking, mej. D. Heijink en de heer R. Westerveld, die des middags vaardigheidsproeven aflegden en alle drie slaagden voor de tweede graad vaardigheid.

Zaterdag volgt in Ede het tweede deel van de kring-turnwedstrijden voor aspirant dames en -heren. Zaterdag 22 februari wordt de serie besloten met wedstrijden voor de twaalf- en dertienjarigen, die te Oosterbeek gehouden worden.

25-1-64

Weekendkamp Jeugdbestuur (20-22 juni 1964)

Nadat de geplande fietsenrally van 23 mei 1964 niet door kon gaan vanwege het geringe aantal inschrijvingen, heeft het Jeugdbestuur (JB) z'n zinnen gezet op een weekendkamp voor leden van 15 jaar en ouder.⁹ Daarvoor moest eerst wat geld in kas komen. Blijkbaar moest het jeugdbestuur self-supporting zijn... Het Jeugdbestuur ondersteunde een actie van de Edese Jeugdraad om sets met suikerzakjes te verkopen. De helft van de opbrengst ging naar het goede doel van de Edese Jeugdraad, de andere helft naar de kas van het Jeugdbestuur. Dit leverde hen f 71,65 op.

WEEK--END KAMP.

In een grote vereniging zoals DOK kennen de leden elkaar lang niet allemaal bij de naam.

Dit is een jammerlijke zaak.

Om hierin verandering te brengen organiseert het jeugdbestuur een weekendkamp.

Dit kamp wordt gehouden op 20-21-22 juni in Otterlo.

De prijs is slechts f 5,-.

Leden van 15 jaar en ouder kunnen zich voor dit weekend aanmelden bij de leden van het jeugdbestuur.

Zij krijgen dan tegelijk een circulaire met gegevens over vertrek, maaltijden enz.

De uiterste datum van inschrijving is 15 juni.

Haast je, want anders is het kamp volgeboekt en het zou jammer zijn, als je dit grootse evenement zou missen.

Het jeugdbestuur.

Binnen no-time hadden 31 leden zich aangemeld. Het kamp werd een succes. In het jaarverslag over 1964 van de secretaresse van het Jeugdbestuur schrijft Arry Brokking: "Dit kamp in Otterlo is werkelijk een succes geworden, want iedereen was reuze enthousiast. Er zijn zelfs al weer stemmen opgegaan voor een volgend te organiseren kamp". En penningmeester Nol Oosterink kon tevreden concluderen, dat de suikerzakjesactie + het financieel overschot van het kamp leidde tot een batig saldo over 1964 van maar liefst f 81,21.

Overigens werd gebivakeerd op een kampeerboerderij met de naam 'Beekdal' van boer Ploeg in Otterlo. In de winter lagen er op de deel schapen, daarna werd het schoon gemaakt, zodat er kampeerders kunnen slapen.¹⁰ Op de deel, waar eerder de schapen stonden, lag nu stro om te slapen en op het middenstuk stonden tafels waaraan bijvoorbeeld gegeten kon worden.

⁹ Wel gedurfd, gelet op de jonge leeftijd van de organiserende leden van het Jeugdbestuur zelf.

¹⁰ Schriftelijke informatie Dickie Heijink (gehuwd Van Voorthuizen), 7 april 2022.

Dankzij JB-lid Dickie Heijink zijn er wat foto's van dit kamp bewaard gebleven. Ik toon er onderstaand enkele...

Natuurlijk 😊 werd er maar kort geslapen en was een dutje tussendoor wel even lekker...

De man die naar binnen loopt is Maarten van de Pol. De leden op de banken zijn v.l.n.r.: onbekend – Elly Stienstra – Rudie Westerveld – Wil Langelaar – Jan Franssen.

En zo zagen de slaaplatsen eruit...

Onderonsje tussen Nol Oosterink (boven) en Rudie Westerveld (beneden)...

Vlag hijsen onder leiding van Nol Oosterink (rechts, op de rug gezien). Zou Rudie de foto genomen hebben?

Kampeerveekeind in Otterlo.

We vertrokken 's middags om 3 uur. Over de Otterloseweg kwamen we bij de Roekelsebosweg. Een mooie fietstocht was het, maar het laatste eindje was het hobbelen. Om ongeveer half 4 waren we er. Na de bagage geïnstalleerd te hebben moesten we aardappels schillen, wat iedereen leuk vond. Natuurlijk hoefden de jongens weer niets te doen! We hebben wat spelletjes gedaan en gegeten totdat 's avonds de anderen kwamen. Toen begon het lieve feest. Het bestuur is ook gekomen tot mijnheer Verschuur toe. De stemming zat er dubbel goed in. 's Zondags zijn we naar de kerk geweest en 's middags hebben we ons heel goed vermaakt. We lagen allebei de nachten niet vroeg op bed in de koestal. We zijn 's maandagsmorgens om 7.15 uur vertrokken, alleen

- 8 -

de eerste helft, die om 8.00 uur in Ede moest zijn. En natuurlijk moest het regenen. We waren nog niet eens bij de driesprong, of daar klapte al een band, en nog geen tien minuten later hadden we al een botsing. Alles bij elkaar hebben we erg veel schik gehad en we hopen maar gauw weer eens een keertje.

Janny en Conny.

Hartelijk dank.

Deze woorden zou ik willen toeroepen aan allen die de kampstaf geholpen hebben het kamp te organiseren en financieel rond te komen. Ik denk speciaal aan de Heer Heyink, die met zijn auto de benodigde pannen en dergelijke gebracht en gehaald heeft. De Heer Stroomborg stelde worst tegen sterk gereduceerde prijs beschikbaar. Evenals de Heer Budding die gehaktballen beschikbaar stelde. Gehaktballen van "automatiek van Deutekom".

Het bestuur van onze vereniging dank ik voor het vertrouwen dat zij in de kampstaf stelde.

Last but not least de "kampstaf". Avond aan avond hebben zij gewerkt om alles voor elkaar te krijgen. Voor hen geldt speciaal, dat woorden te kort schieten.

De voorzitter jeugdbestuur,
Rudie Westerveld.

Uitvoering 4 juli 1964 in het Openluchttheater

Nog maar twee weken na het weekendkamp met het Jeugdbestuur staat de volgende activiteit alweer te gebeuren: de zomeruitvoering in het Openluchttheater. In verband met het grote aantal leden van de vereniging¹¹ is er dit jaar voor gekozen de uitvoering te splitsen in twee delen: een jeugduitvoering op donderdagavond 2 juli en een 'gymnastische wereldreis' voor de oudere leden op zaterdagavond 4 juli. Wat een aanslag op de Technische Leiding en de Toestellencommissie moet dit geweest zijn! Het begon al op woensdag 24 juni met een extra repetitie voor de vrije oefeningen.¹² Daarna volgde op woensdag 1 juli een generale repetitie voor de jeugduitvoering. Dan, op 2 juli, de jeugduitvoering. De dag erna, vrijdag 3 juli, volgt alweer de generale repetitie voor de zaterdaguitvoering. Ten slotte, zaterdag 4 juli, de uitvoering voor de ouderen... Oef! Deze opzet is nooit meer herhaald... 😊

Ik vermoed dat de leden waaraan Rudie les gaf hun uitvoering op donderdag hadden, terwijl Rudie zelf als turner op zaterdag aan de bak moest. Van de uitvoering op zaterdag 4 juli zijn foto's beschikbaar...

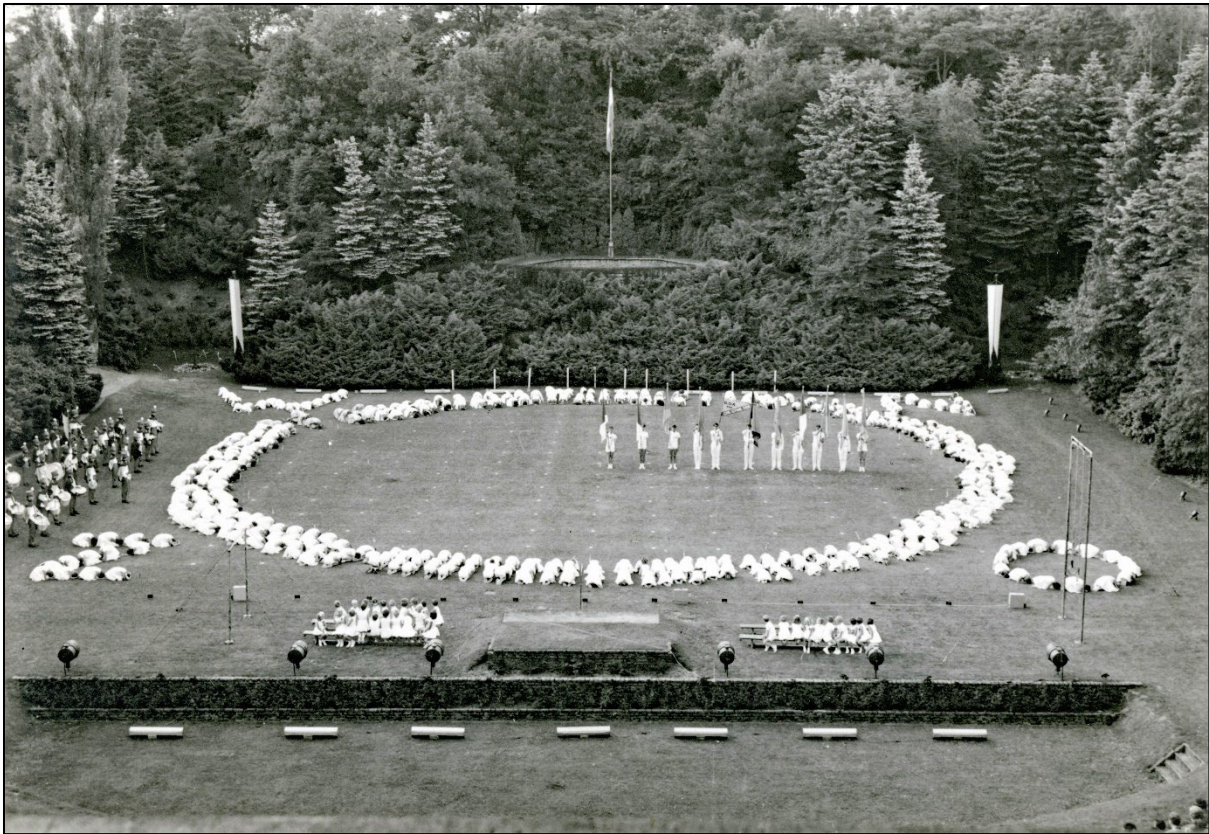
Hoofdlieder Verschuur wordt (van ons uit gezien) links geflankeerd door het Bondsvaandel (buiten het zicht gedragen door Rudie Westerveld) en rechts door het DOK-vaandel (gedragen door Nol Oosterink).

¹¹ Een jaar eerder kon het 1000-ste lid worden ingeschreven, inmiddels telde DOK zo'n 1100 leden...

¹² Vrije oefeningen zijn oefeningen 'vrij' van toestellen. Het betreffen (in die tijd) ritmische oefeningen op muziek, al dan niet met handgereedschappen (bv. knotsen). Door de leden werden vrije oefeningen ook wel aangeduid als 'een dansje'. Vaak werden door de enorm grote meisjesgroepen op uitvoeringen vrije oefeningen uitgevoerd.

De leden verzamelden zich vooraf op de Breelaan. Daarna volgt een mars, met Tamboers- en Pijperskorps 'Irene', via het Maandereind, Grotestraat, Bergstraat en de Van Pabstlaan naar 'de Kuil'.

Bij het Openluchttheater aangekomen zit het ruim toegestroomde publiek reeds te wachten. Hoofd-leider Verschuur heeft voor deze avond een bijzondere opmars ontworpen. De leden vormen op de grasmatt een kompas met de vier windstreken. De vaandels en vlaggen vormen de kompasnaald...

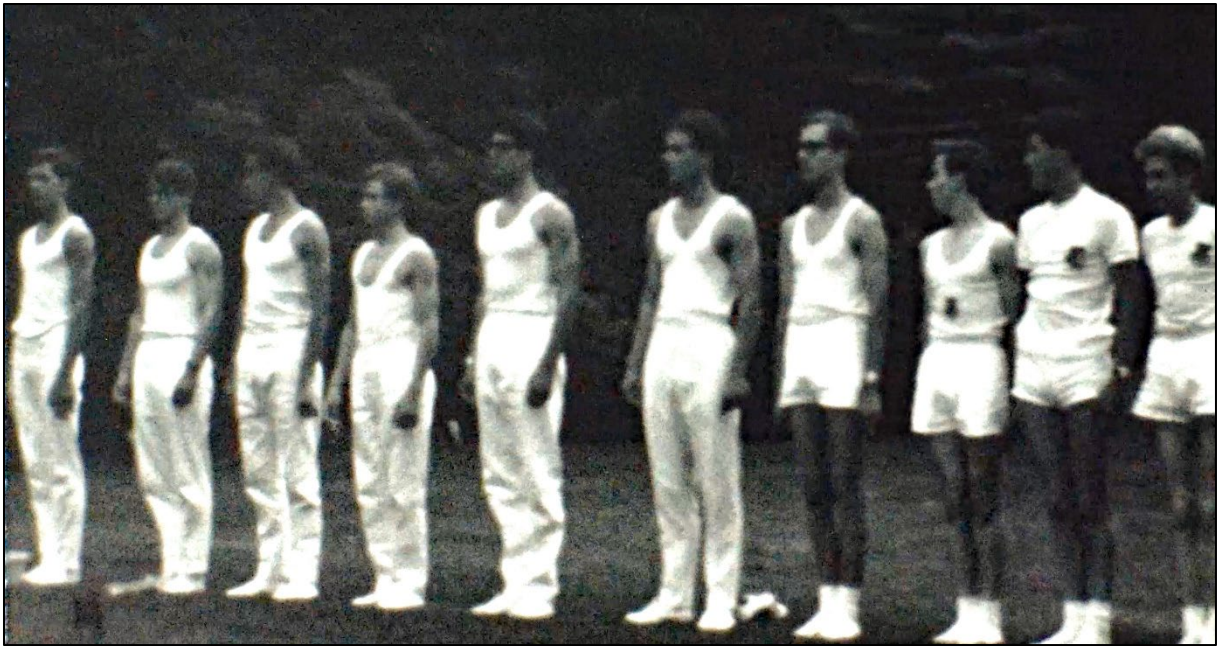

Vanaf deze plaats niet te zien, maar verscholen achter het Bondsvaandel (foto boven) staat 5^e van rechts Rudie...

Op deze vergroting v.l.n.r. (vermoedelijk) Jan Franssen, Nol Oosterink, Dolf Smits, Rudie Westerveld, Joop van Mechelen en Maarten van de Pol.

Nummer 8. Hoog rek – Heren

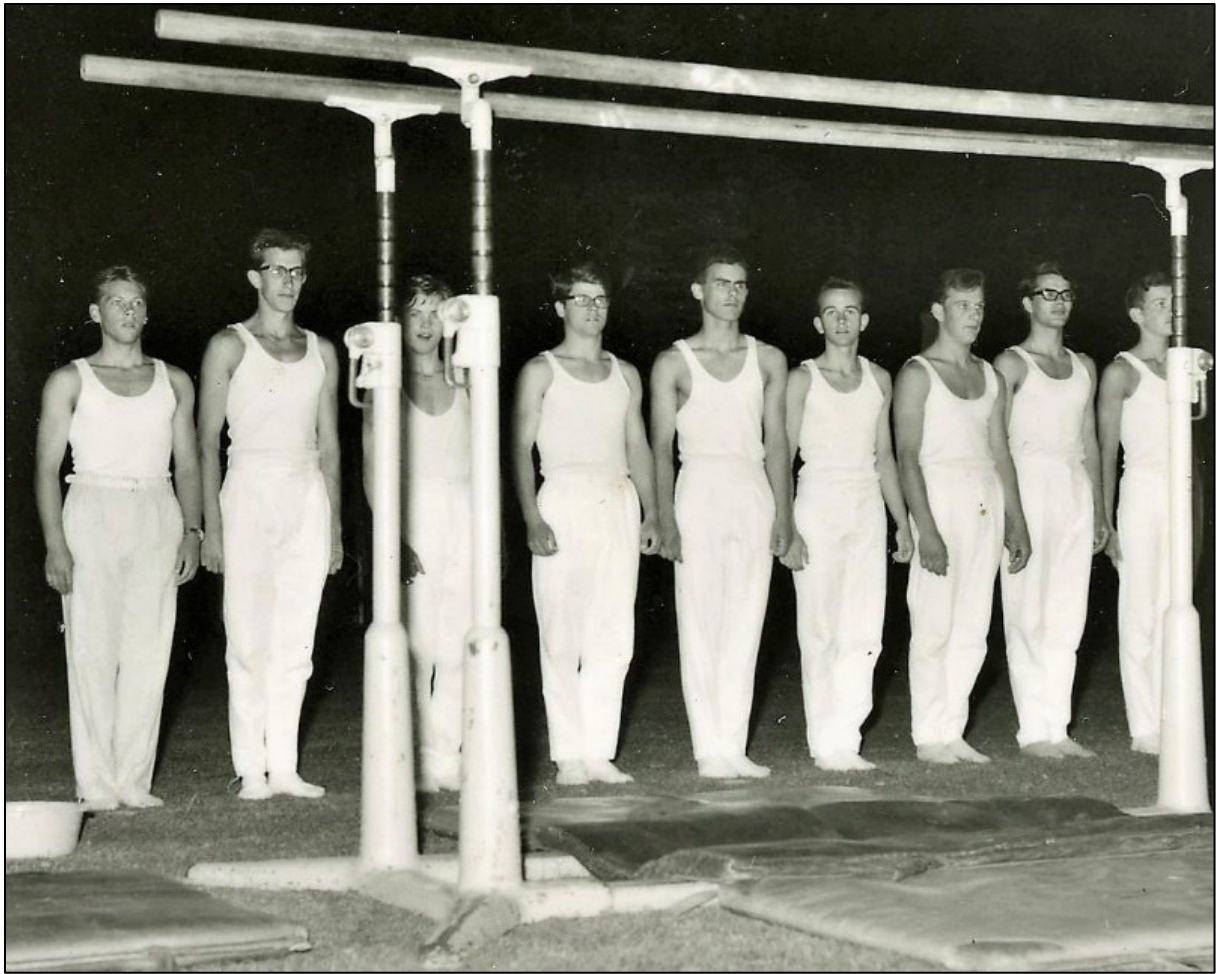

Geen actiefoto, wèl een bewijs dat Rudie (2e van links) ook aan dit nummer meedeed... 😊

Nummer 13. Hoog brug – Heren

Ik denk dat Rudie hier uit de zweefkip komt en doorzwaait naar de handstand (lastige combinatie)...

Herenploeg aan de brug. V.l.n.r.: Roel Vredeveld – Maarten v.d. Pol – Joop van Mechelen – Rudie Westerveld – Dolf Smits – Ben Fluit - ... - Nol Oosterink – Jan Franssen (Bron: Marius Verschuur, achter op de foto geschreven)

Nummer 19. Jumping Devils – Heren

Speciaal voor dit nummer hebben de heren hun turnhemd verruild voor een coltrui. Gelet op het tijdstip, temperatuur en vochtigheid, geen overbodige luxe. Dit was het voorlaatste nummer van de avond. Ik schat dat het zeker 22.30 uur is geweest, terwijl om ongeveer 22 uur de zon is onder gegaan. De ervaring leert dat de vochtigheid op de grasmat dan snel toeneemt...

Rudie maakt hier een 'losse hurksprong'. Dit wil zeggen, dat hij vanaf de afzet van de tremplin (zie links) het (op de hoge brug opgeschroefde) tafelblad (met daarover de lange mat) niet aangeraakt heeft...

Landing van Rudie na – ik vermoed – de salto voorover... Niks minitramp of landingsmatten... 😊
Als je goed kijkt, zie je links naast het hoofd van leider Verschuur het spiekbrieffje met de sprongen...

**Maandag beginnen
lessen D.O.K.**

Eerder dan aanvankelijk in de bedoeling lag beginnen de lessen van de christelijke gymnastiekvereniging „Door Oefening Kracht” reeds maandag, aldus berichtte ons de tweede voorzitter, de heer C. de Bondt. De algemene leiding der lessen berust reeds tien jaar bij de heer M. Verschuur, sportleider. Hij wordt geassisteerd door mej. D. Heijink en de heer D. Westerveld.

In verband met de toename van het aantal leden (het zijn er al meer dan duizend) werd mej. Nap als nieuwe leidster aangetrokken. Er zijn twee en zestig lesuren per week, waarbij kan worden meegedeeld dat in het bijzonder voor de damesklassen en voor die der heren senioren nog plaats is; men geve zich dus spoedig op.

D.O.K. werd opgericht in maart 1922. Het bestuur en de leiders(-sters) stellen alles in het werk het lesprogramma zo vlot mogelijk te laten verlopen. De medewerking van alle leden is daarbij uiteraard wel vereist. Men raadplege dus goed het elders in dit blad afgedrukte lesrooster.

Op maandag 7 september 1964 beginnen de lessen van DOK van seizoen 1964/65.

De technische leiding is in handen van:

- Marius Verschuur, hoofdleider
- Dickie Heijink, hulpleidster
- Rudie Westerveld, hulpleider
- Mej. Nap, leidster

Dickie en Rudie zijn uit de 'school van Verschuur'. Een jaar later (1965/66) bestaat de leiding van DOK, naast meneer Verschuur, uit het 'dreamteam' (eigen 'kweek'): Dickie, Rudie en Arry Brokking.

In dit seizoen de gebruikelijke gebeurtenissen, zoals de Kringwedstrijden. Deze werden dit jaar op 2 februari in de gymzaal aan de Klaas Katerlaan in Ede gehouden. Dit was een dinsdag! We moeten niet vergeten dat in die tijd veel dames en heren op zaterdag werkten en er op zaterdagochtend nog school was...

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 17 februari 1965 leest Rudie als voorzitter van het Jeugdbestuur het jaarverslag over 1964 (gemaakt door secretaresse Arry Brokking) voor. Nol presenteert het 'kasverslag' over dat jaar.

In het kerstnummer van het clubblad (december 1964) schrijft Rudie, net als de voorzitter van het 'grote bestuur', een kerstgroet/-boodschap...

KERSTFEEST - CHRISTUSFEEST.

Weer gaan we Kerstfeest vieren. Weer herdenken we de komst van Christus.

In de huiskamer maken we het gezellig. We versieren de kamer. Misschien wel een kerstboom voor de kinderen. Aan de maaltijden wordt extra veel aandacht besteed. Buiten is het koud, binnen behaaglijk warm. En als we een grammofoon hebben, dan kopen we misschien wel platen met Kerstliederen. U kent ze wel. Een beroemde zanger of zangeres, die een overbekend kerstlied zingt, met op de achtergrond een galmend koor. Ja, kerstfeest is een feest met sfeer. Soms kunnen we het zo goed vieren, dat we in de sfeer zwelgen.

Als Kerst voor ons allen inhoudt, dat het een gezellig feest is, dan hebben we de echte reden voor dit feest nog nooit begrepen. Christus kwam op aarde om voor de mensen te sterven. Christus stierf voor zijn kinderen. Wij hebben de plicht om aan onze naaste te denken. Misschien kunnen wij die naaste wel helpen. Wanneer wij dat doen, zullen wij met veel meer blijdschap dit feest vieren. En dan is de wens "Gelukkige Kerst" geen holle klank meer.

Rudie Westerveld
voorzitter jeugdbestuur.

Het volgende belangrijke moment was het examen van de leiderscursus in Utrecht. Dit werd voor Rudie en Arry op 13 maart 1965 bekroond met het door het Ministerie van OK en W erkende leidersdiploma.¹³ Dit betekende in ieder geval verhoging van de lesvergoeding... 😊

Rudie was op weg naar de ideale combinatie van het meer technisch-inhoudelijke *leidersdiploma* en de meer pedagogisch-didactisch onderbouwde *onderwijzersacte* (Kweekschool). Voor dat laatste moest hij nog wel een paar jaar blokken...

*Koninklijk Nederlandsch Christelijk Gymnastiek
Verbond*

OPGERICHT 26 MAART 1910 — OPNIEUW GOEDGEKEURD
BIJ KONINKLIJK BESLUIT VAN 5 MAART 1959 No. 23

DIPLOMA I

Het Bestuur van het Koninklijk Nederlandsch Christelijk Gymnastiek Verbond verklaart, op voorstel van de betreffende examencommissie, dat

Jan Rudolf Westerveld

geboren *5 maart 1944* te *Silvolde*

voldaan heeft aan de eisen voor het leiders(sters)diploma I, op grond waarvan hem/~~haar~~ dit diploma wordt uitgereikt.

UTRECHT, *13 maart* 1965

Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen,

<i>De Examencommissie,</i>	<i>De Rijksgecommitteerde,</i>	<i>Het Bestuur,</i>
<i>[Handtekening]</i> Voorzitter.	<i>[Handtekening]</i>	<i>[Handtekening]</i> Voorzitter.
<i>[Handtekening]</i> Handtekening van de geslaagde:		<i>[Handtekening]</i> Secretaris.

Van de uitvoering op 3 juli 1965 zijn helaas geen foto's. Ik vermoed dat Rudie als leider betrokken is geweest bij het nummer van de jongens 6/8 jaar en dat van de jongens 9/11 jaar. Hij zal zelf wellicht ook weer aan enkele nummers hebben mee gedaan...

¹³ Mede-cursist Dickie Heijink behaalde het diploma op 22 januari 1966.

Seizoen 1965/66

Naast de gebruikelijke zaken als wedstrijden van de Kring Veluwezoom, jaarvergadering van de vereniging en uitvoering, was er dit seizoen een turnweekend georganiseerd door het Gelders Overijssels Gewest (GOG) met Pinksteren 1966 (Vroomshoop). Rudie maakte (samen met meneer Verschuur en Dolf Smits) deel uit van de kampstaf. Uit de weinige foto's die we over dit jaar bezitten maak ik op, dat Rudie nu een nadrukkelijke rol in de technische leiding heeft. Hij laat het dragen van het vaandel over aan anderen en ontfermt zich bij activiteiten als lid van de TL over de leden...

Een hoogtepunt dit jaar was ongetwijfeld het defilé (in samenwerking met het christelijk gymnastiekverbond) op Soestdijk op 30 april 1966. DOK ging met veel leden en enkele bussen naar Soestdijk. Dat Rudie er ook (als leider) bij was, bewijst deze foto.

Hier passeert de vereniging het bordes (links) met de Koninklijke familie...

Pinksterweekend/Toogdag in Vroomshoop (28-30 mei 1966)

Uit onderstaand verslag ('De Brug', juli 1966) blijkt, dat Rudie deel uitmaakt van de DOK-kampstaf.

PINKSTER-WEEKEND.

Op zaterdagmorgen half tien. Weer DOK drukte van belang op de Markt. Ruim 90 meisjes en jongens met koffers, slaapzakken en weekendtassen stonden klaar om in de bus te stappen. Een kwartier later was alles weg, één bus naar Dolf om proviand (wat een massa) op te halen en één bus naar meneer Verschuur om tenten en weet ik wat nog meer te halen. Daarna "full speed" naar Vriezeveen. De stemming was opperbest, een voorproefje voor het hele weekend. Toen we bij de boerderij aankwamen, eerst alles uit de bussen gehaald, tjonge waar kwam het allemaal vandaan.

Na de eerste zeer vlot klaar gemaakte broodmaaltijd mochten we groepen maken, namen bedenken en ojs inrichten. 't Was wel moeilijk om iets leuks te bedenken en vooral om een leuke totem te maken en toen we klaar waren vonden we de andere weer leuker.

En ineens kwam de kampstaf cijfers geven voor de naam, de totem en voor netheid. Dat deden ze trouwens het hele weekend en het nare was, dat je nooit wist wanneer ze kwamen kijken. 's Middags hebben we slagbal, volleybal en nog meer spelen gedaan en na het eten wandelden we naar Vroomshoop. 't Was maar 5 km, zei meneer Verschuur, maar dat waren vast andere kilometers dan gewone.

De hebben met genoeg naar de gala-uitvoering gekeken en toen onze DOK-sters in op-art aan de beurt kwamen hebben we heel hard geklapt.

Jammer, dat het eerste deel van de plaat stuk was, maar onze oefening was heel goed.

Terug gingen we met de bus om eerder in bed te kunnen liggen.

Dat liggen ging wel, maar slapen? Ik heb gehoord, dat de kampstaf pas om twee uur 's nachts naar de tent ging om te slapen en 's morgens half 5 liep hij al weer in onze slaapstal om de vroegers te vragen wat rustiger te zijn voor de slapers. Buiten in de jongententen was het verdacht lang stil, ze kwamen bijna te laat aan het ontbijt. Leuk dat we om zeven uur een echte keiharde re-

veille hoorden.

"Stil leven" was ineens klaar wakker. Met een heleboel hebben we ochtendgymnastiek en een veldloop gehouden. Na het ontbijt hadden we gezellig vrij tot de kerkdienst. Een leuke hagepreek in de openlucht, een fijne dominee en fijn gezongen met trompetbegeleiding. Na de kerk koffie, balspelen en daarna eten. Meneer Verschuur, Rudie en Dolf kwamen te laat binnen en dat leverde de staf strafpunten op. 's Middags bleek waarom ze te laat waren, ze hadden een prachtig levend ganzebord uitgezet, een speurtocht, waar we de hele middag erg van genoten hebben. Van de avond was het kampvuur geweldig met z'n metershoge en loeiende vlammen, z'n zingen en kringspelletjes. We sliepen deze avond veel eerder dan de vorige avond en dat was maar goed ook want dan konden we uitgerust naar de wedstrijden toe op de tweede pinksterdag, waarover een ander misschien wel een stukje wil schrijven. Dit was een geweldig fijn weekend en ik (wij allen geloof ik wel) hoop, dat we het gauw nog eens over doen.

Weekender.

DOK kampeerde in Vriezeveen...

Uitvoering 11 juni 1966

De uitvoering vindt dit jaar plaats op zaterdag 11 juni.

PROGRAMMA	
1. Opmars en opening	12. Brug ongelijk dames/adsp. dames
2. Touwtjes kleuters	13. Balalaika adsp. dames
3. Trappezoïdes meisjes 6/7 jaar	P 14. Hoog rek heren
4. Amselpolka meisjes 8/9 jaar	A 15. Nightfall dames rythmisch (knotsoefening)
5. Hindernisbaan jongens 6-8 jaar	U 16. Ringen dames/adsp. dames
6. Onze vrije oefening meisjes 10/11 jaar	Z 17. Sir Henry's march dames senioren dames adsp. dames
7. Springkasten jongens 9-11 jaar	E 18. Sluiting
8. Hoog brug heren	
9. Volksdansen dames/adsp. dames	
10. Lange mat meisjes-jongens dames-heren	
11. Neerlands roem meisjes 12/13 jaar	

KASTSPRINGEN JONGENS 10 en 11 JAAR.
4 kasten, 4 zweedse banken, 4 Reutherplakjes, 4(8) matten.
Opstelling materiaal:

Serie I: kast breedte, bank ervoor, aanloop over de bank.
eerste kast: vrij op de kast en vrij eraf.
tweede kast: hurksprong op de kast, sterksprong eraf.
derde kast: hurksprong op de kast, streksprong(!) over de armen van twee jongens die met het gezicht naar elkaar staan en de armen op elkaars schouders leggen.
vierde kast: wendsprong over de kast.

Serie II: kast lengte, R.plank ervoor
eerste kast: vrij erop, 1 stap voorw. afsprong.(snel, geen streksprong)
tweede kast: ophurken, spreidsprong over bokje in kniehielzit op de punt.
derde kast: ophurken, streksprong af, gevolgd door koprol op de mat.
vierde kast: ophurken, spreidsprong over het uiteinde.

Serie III: kast breedte zie serie I
eerste kast: ophurken, afspringen met $\frac{1}{2}$ draai.
tweede kast: hurksprong erover.
derde kast: bokje in kniehielzit op de kast, spreidsprong op de kast en neerspringen met $\frac{1}{2}$ draai.
vierde kast: bokje in kniehielzit op de kast, ineens spreidsprong eroverheen.

Serie IV: kastlengte zie serie II
eerste kast: ophurken, koprol af.
tweede kast: ophurken, bokje in kniehielzit, streksprong over dit bokje.
derde kast: 1 jongen in normale bokstand op het uiteinde van de kast, (niet te hoog); ophurken en spreidsprong over bok.
vierde kast: ophurken en koprol af als IV 1^e kast.

In het draaiboek van deze uitvoering bevindt zich ook nevenstaande schets voor het springnummer door de jongens 9-11 jaar (nummer 7 op het programma). Het zou mij niet verbazen als dit door Rudie gemaakt is...

Rond deze tijd roudt Rudie zijn initiële opleiding tot onderwijzer aan de Kweekschool af. Hij gaat direct aansluitend door met het vervoljaar voor de hoofdacte.¹⁴

¹⁴ Deze en andere biografische informatie stamt van Marjan Westerveld-Hamerling, echtgenote van Rudie.

Seizoen 1966/67

Vergadering Technische Leiding (15 oktober 1966) en Kringwedstrijden (november)

Bij hoge uitzondering bevat het archief over de jaren '60 een verslag van een vergadering van de Technische leiding (TL). Rudie is hierbij aanwezig.

Op zaterdagmorgen 15 oktober 1966 is de techn.leiding van D.O.K.Ede in vergadering bijeen geweest ten huize van M.Verschuur. Aanwezig waren de dames Adams, Brokking en Heijink en de Heren Verschuur en Westerveld. Afwezig met kennisgeving Mej.I.Reitzema, terwijl de volleyballeidster Mw.G.v.d.Brink tevoren reeds had medegedeeld de vergadering van de techn.leiding niet te zullen bijwonen, daar zij er het belang van haar (enige) volleyklas niet van inzag.

A. Na enige interne mededelingen kwam het punt kringwedstrijden aan de orde. Op 5 november a.s. vinden de kringwedstrijden reeds plaats en aangezien er een grote kans bestaat dat de Heer Verschuur vóór deze datum wegens een heupblessure de lessen niet zal kunnen hervatten, moest er een oplossing gevonden worden. De meisjes en jongens 12/13 zullen zoveel mogelijk op hun eigen lessen klaargemaakt worden, terwijl de dames Adams en Brokking de dames ploeg zullen proberen samen te stellen en Dhr. Westerveld deze taak voor de herenploeg op zich neemt. Besloten wordt de damesploeg samen te stellen uit 6 tweede en 7 derde graads turnsters, de herenploeg uit 3 tweede en zo mogelijk 6 derde graads ~~aantallen~~; met uitzondering van de heren 2e graad dus de max.aantallen. Over de adspirant wedstrijden op 19 nov. zal nog overleg gepleegd worden.

Het hier weergegeven gedeelte van de notulen van 15 oktober gaat over de wedstrijden van de Kring Veluwezoom die voor de deur staan en het daarbij optredende probleem, dat hoofdleder Verschuur met een heupblessure kampt. Van de TL treden de leidsters Coby Adams en Arry Brokking naar voren om de honneurs ten aanzien van de dames en meisjes waar te nemen, terwijl Rudie Westerveld dit doet voor de heren en jongens. Ze doen dit op uitstekende wijze! Uit krantenverslagen blijkt, dat zowel de meisjes als de jongens 12/13 jaar op 5 november in Dieren eerste prijzen behalen. Terwijl de adspirant dames op 19 november een tweede prijs behalen en de adspirant heren zelfs een eerste prijs. Het is niet bekend hoe de dames en heren het eraf gebracht hebben. In ieder geval groot succes voor de invallers!¹⁵

Uit het Jeugdbestuur (17 april 1967)

Nadat Rudie in de Algemene Ledenvergadering van 1966 de voorzittershamer van het Jeugdbestuur had overgedragen aan Dolf Smits, treedt hij in de daaropvolgende ledenvergadering van 17 april 1967 uit het Jeugdbestuur. Hij doet dit tegelijk met nog vier (!) andere leden van het eerste uur. In de notulen van deze vergadering lezen we het volgende:

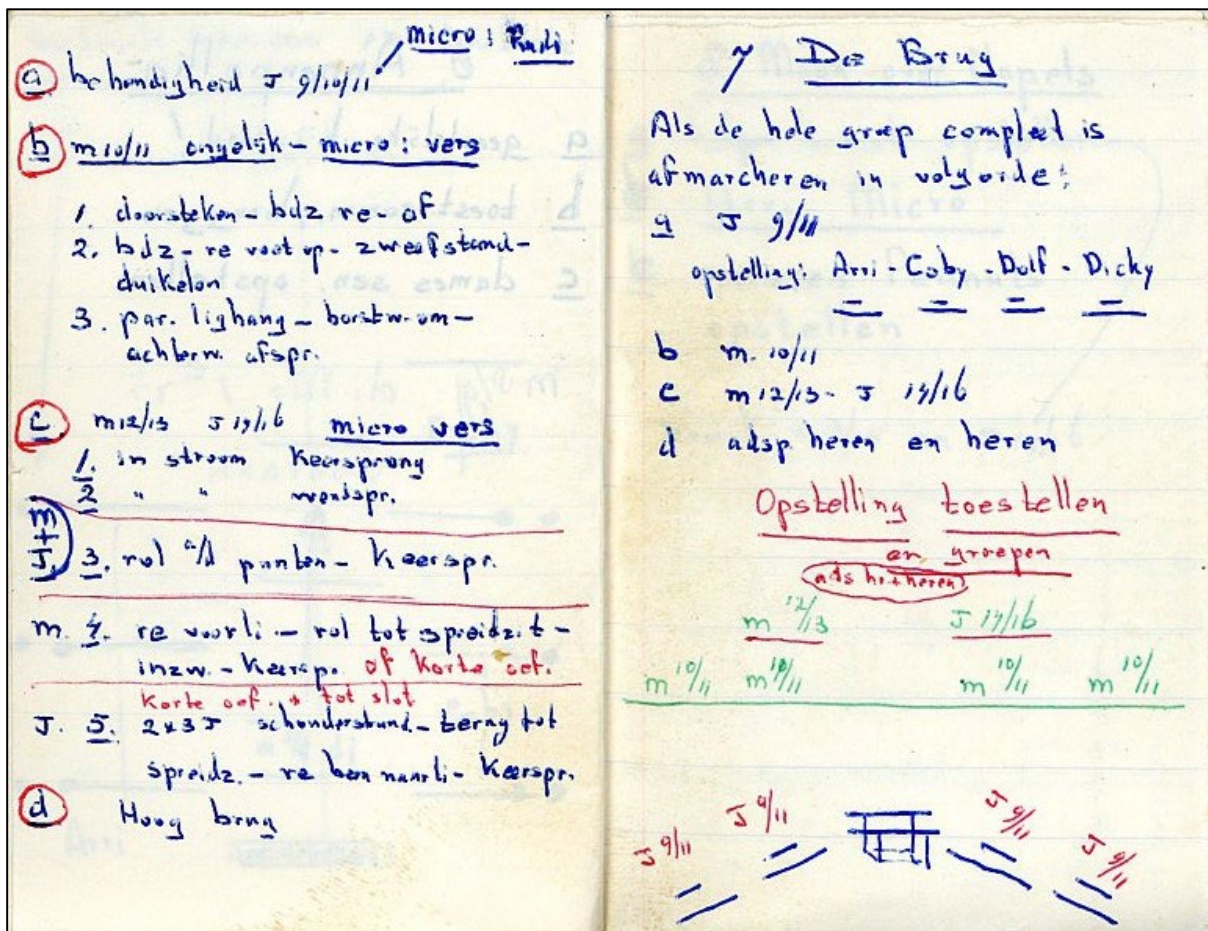
7. Jeugdbestuur.
De heer D. Smits brengt naar voren dat het jeugdbestuur heeft meegewerkt aan een kindermiddag en een weekendkamp.
In het jeugdbestuur zitten er te veel van de technische leiding.
In plaats van de aftredende leden de heren Oosterink en Westerveld en de dames Adams, Brokking en Heijink worden in het bestuur opgenomen:
Lia Sijger, Ans van Houwelingen, Henny van de Steeg en Marten van Bergeijk.
Onder applaus worden de aftredende leden bedankt voor hun aandeel in de werkzaamheden van het jeugdbestuur.

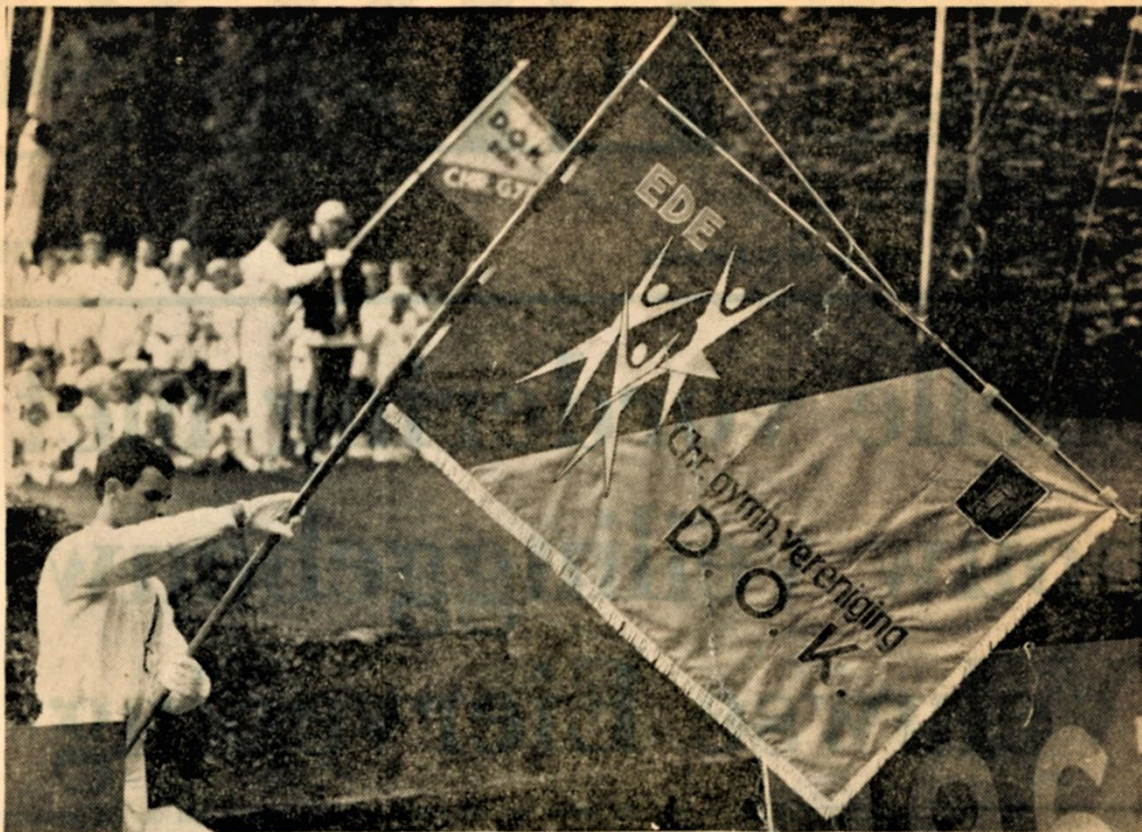
¹⁵ Naar aanleiding van een vraag van mij schrijft Ruud op 7 november 2020: "Leuk om iets te horen van Arry Brokkink en Coby Adams. Heda Heij ken ik niet. Van Dolf hoor ik nog wel eens iets via Nol Oosterink, neef van Dolf".

Waarom en waarom zo massaal terugtreden uit het Jeugdbestuur? Uit de documenten blijkt weinig over de redenen voor dit (massale) vertrek. Getuigenissen ontbreken hierover. Er is slechts één aanwijzing en dat is die 'botte' zin in de notulen: "In het jeugdbestuur zitten er te veel van de technische leiding". Was dit een verwijt van buitenaf, of misschien slechts een constaterende uitspraak van voorzitter Dolf Smits? En waarom zou dat een probleem zijn? En als het louter hierom zou gaan, waarom bedankt dan ook Nol Oosterink als bestuurslid? Van het aftredende vijftal maakt hij geen deel uit van de Technische Leiding... Was het aanvankelijke vuur van 1963 misschien gedoofd? Van Rudie weten we, dat hij sinds december van het afgelopen jaar samenwoont met Marjan Hamerling. En dat hij bezig is met de laatste loodjes van de hoofdacte... Tijd om wat af te bouwen?

Laatste uitvoering

Ruud zelf dacht in 2020, dat hij tot en met 1965 bij DOK is geweest. Het was eenvoudig om hem te laten zien dat dit onjuist was, dat hij te voorzichtig was met zijn schatting. Naast de bovenvermelde gegevens wordt hij ook meerdere keren genoemd in het draaiboek van de lustrumuitvoering van 17 juni 1967. Hierin zien we onder meer, dat Rudie achter de microfoon staat om het nummer van de jongens 9/11 jaar vocaal te begeleiden. Je ziet deze vermelding bovenaan de linkerpagina op het onderstaande blad uit het draaiboek van Marius Verschuur. Ook bij de opmars aan het begin van de uitvoering was hij betrokken. Ik zat op dat moment bij de jongens 9/11 jaar! Misschien had ik juist in die periode wel les van Rudie...

UITVOERING D.O.K. MET SPECIALE OEFENING VAN- WEGE NIEUW VAANDEL

EDE — Met een speciale openingsceremonie vanwege het nieuwe vaandel, begon D.O.K. haar jaarlijkse uitvoering in een stampvol Openluchttheater, (zelfs de gereserveerde plaatsen van de leden waren bezet waardoor deze laatsten veelal met een

staanplaats genoeg moesten nemen).

„Welkom D.O.K. 45” stond er in fraaie kleuren op de grasmatten en deze woorden door de leden gevormd waren vooral vanaf de tribune een enorm imposant gezicht.

Hierna volgde het programma dat in vlot tempo werd afgewerkt. Hoogtepunt was ongetwijfeld de massaoefening, die uitgevoerd werd door driehonderd meisjesleden; ook „kleine meisjes zingen in de kring” kreeg een warm onthaal. De lintenoefening sloeg in als een bom, deze werd tot in de perfectie uitgevoerd, het applaus dat volgde was hier ongetwijfeld het beste bewijs van. Tussen de bedrijven door werden de technische nummers, hoewel ze wat minder onthaal kregen toch kwalitatief van een hoog gehalte, uitgevoerd. Een fakkeloefening besloot de uitvoering.

Naar aanleiding van bovenstaand knipsel schrijft Ruud: “Op de foto zag ik Dolf Smits met het nieuwe vaandel. Daarmee trad hij in de voetsporen van zijn vader Bertus Smits” (06-11-2022).

Vertrek uit Ede en bij DOK...

Ik vermoed dat Rudie ná de zomervakantie van 1967 niet meer terug is gekomen als lesgever bij DOK. Toch lijkt zijn vertrek redelijk abrupt. Op 13 juni stuurt de secretaris van het DOK-bestuur nog een lijst naar de redactie van *Het Christelijk Turnblad* met de namen en adressen van de medewerkers van DOK waar het blad aan gestuurd moet worden. Hier staan ook de gegevens van Rudie op! De lijst is niet louter een kopie van de vorige, omdat het sinds afgelopen december gewijzigde adres van Rudie er op staat. De secretaris kreeg de gegevens over de leden van de Technische Leiding door van hoofdleder Verschuur. Hieruit concludeer ik dat, ten minste op 13 juni nog niet bekend was dat Rudie zou vertrekken. Ik ga er *niet* vanuit, dat Rudie dat al wel wist, maar nog niet had doorgegeven. Daarvoor was hij veel te veel verenigingsman. Hoe eerder bekend dat een leider stopt, des te eerder kan er naar vervanging worden gezocht (altijd lastig te vinden)...

Wat we verder weten is het volgende. Rudie heeft ergens in de zomermaanden bericht gekregen dat hij zijn hoofdacte heeft behaald. Daarmee is hij goed toegerust voor de arbeidsmarkt. Hij is inmiddels 23 jaar en toe aan een volgende fase in zijn leven. Hij wil zo snel mogelijk aan de slag en solliciteert.

Hij wordt als onderwijzer benoemd in het plaatsje Zaamslag (Zeeuws Vlaanderen).

In het archief bevindt zich het verhuisbericht van Rudie per 6 oktober 1967. Hij woont dan op de Terneuzensestraat in Zaamslag. Het is geschreven en ondertekend door Marjan, die blijkbaar inmiddels zijn echtgenote is.

NAAM met voorletters/NOM et initiales: Fam. J.R. Westeweld	
Beroep / Profession:	
Vorig adres / Ancienne adresse: Honneoordlaan 6 A Ede	
NIEUW ADRES / Nouvelle adresse: Terneuzensestraat 24 Zaamslag	
TELEFOON / Téléphone: (.....)	
Netnr. / Numéro du réseau	Abonnee-nr. / Numéro d'abonné
Postrekening / Compte chèques postaux:	Postbus / Boîte postale:
Datum van ingang / Date du changement: 6.10.67	Handtekening / Signature: AM Westeweld-Hamedius

Terugblikkend op zijn jaren bij DOK schrijft Ruud op 15 oktober 2020:

*“Ik ben betrekkelijk kort lid van DOK geweest...
Maar het is in mijn leven een heel belangrijke periode geweest.”*

Maar andersom ook! De vereniging DOK, Marius Verschuur en de leden bij wie Rudie heeft voorge-
turnd en aan wie hij heeft lesgegeven hebben veel aan hem te danken. Kortom, DOK en Rudie Westeweld zijn elkaar veel verschuldigd!

Nawoord

Het is verdrietig dat Ruud de eindresultaten van wat we op 9 oktober 2020 zijn begonnen niet meer heeft kunnen meemaken. Dat neemt niet weg, dat ik blij ben dat ik in 2020 de stoute schoenen heb aangetrokken en contact heb opgenomen. Ik vind het fijn, dat ik dit gedenkschrift nu aan zijn vrouw Marjan, de kinderen en hun kinderen kan aanbieden...